

**INFORMATIEBROCHURE
BOVENBOUW HAVO / ATHENEUM
(2024-2025 EN 2025/2026)**

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Bovenbouw havo / atheneum	4
Profielkeuze.....	5
Havo	5
Overzicht keuzemogelijkheden havo	6
Atheneum	8
Overzicht keuzemogelijkheden atheneum	10
Vrijstelling voor de tweede moderne vreemde taal	12
Studielast	13
Havo	13
Atheneum	13
Toetsing en Examen.....	14
Schoolexamen (SE) en Centraal Eindexamen (CE)	14
Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA).....	14
Toetsvormen.....	15
Profielwerkstuk (PWS).....	15
Examendossier.....	15
Herkansen en inhalen	15
Combinatiecijfer.....	16
Slaag/zak-regeling.....	16
Overgangsnormen	17
Van 4 atheneum naar 5 atheneum.....	17
Van 4 havo naar 5 havo en van 5 atheneum naar 6 atheneum	18
Doorstromen van 5 havo naar 5 atheneum.....	18
Leerlingbegeleiding	19
Mentor	19
Decanen	20
Studieleiders	20

Voorwoord

In deze brochure wordt informatie gegeven over de soms wat complexe opzet van de bovenbouw van het havo en het atheneum op Thorbecke. De brochure is met name bedoeld voor leerlingen in 4 havo / 4 atheneum en hun ouder(s) / verzorger(s). Het is een aanvulling op de voorlichting die gegeven is in de derde klas.

In deze brochure worden de belangrijkste zaken met betrekking tot de organisatie op een rijtje gezet. De brochure is vrij uitgebreid, zodat een ieder zich er desgewenst in kan verdiepen. Het is natuurlijk ook mogelijk om slechts de hoofdzaken goed door te nemen. De brochure is om wille van de leesbaarheid geschreven in de *hij*-vorm. Overal waar *hij* staat, kan ook *zij* of *hun* gelezen worden.

Wij hopen dat deze brochure een bijdrage levert aan het hebben van succesvolle leerjaren in de bovenbouw. Mocht er onverhoopt iets niet duidelijk zijn, neem dan gerust contact op met één van de studieleiders of de schoolleiding.

Studieleiders havo en atheneum

Stefan Hamster

Rianne Hogenkamp

Jacques Roetman

Bovenbouw havo / atheneum

Eén van de doelstellingen binnen de bovenbouw van het havo en het atheneum is dat de leerling een brede algemene vorming opbouwt; daarnaast is het belangrijk dat de leerling goed wordt voorbereid op het vervolgonderwijs (hbo of universiteit).

Inhoudelijk bestaat het programma in de bovenbouw uit een breed studiepakket dat *profiel* genoemd wordt. Elk profiel bevat een aantal verplichte vakken; ook kan de leerling een keuze maken, gebaseerd op specifieke interesses en/of kwaliteiten. Het programma voor elk examenvak is wettelijk vastgesteld; dit programma vormt de leidraad voor de invulling van het gegeven onderwijs. De vakdocent is vormgever van het onderwijsproces; hij draagt zijn kennis over en begeleidt de leerling in zijn leerproces.

Net als in de eerste leerjaren van het voortgezet onderwijs krijgt de leerling ook binnen de bovenbouw de kans om zelf invloed uit te oefenen op zijn leerproces. De mentor heeft hierin een begeleidende rol. Naast het verwerven van vakkennis is het belangrijk dat zowel praktische als sociale vaardigheden zich verder ontwikkelen. Bovendien wordt er ruimschoots aandacht besteed aan maatschappelijk relevante thema's, burgerschap en persoonsvorming.

Buiten de reguliere lesuren kan een leerling op Thorbecke uitstekend zelfstandig aan het werk. Vanzelfsprekend is het daarbij mogelijk om gebruik te maken van een computer of laptop. Ook zijn er enkele stilleruimtes beschikbaar, zodat een leerling rustig en efficiënt kan studeren.

Elk schooljaar is ingedeeld in vier periodes van ongeveer acht weken; dit wordt een *kwartiel* genoemd. Een kwartiel wordt afgesloten met een toetsweek van ongeveer zes schooldagen. In deze periode wordt voor vrijwel elk vak getoetst of een leerling de recent behandelde lesstof voldoende goed onder de knie heeft. In een toetsweek worden er geen lessen gegeven. Let op: het examenjaar telt slechts drie toetsweken; in de laatste periode van het schooljaar wordt het Centraal Eindexamen afgenomen. Overigens worden er ook toetsen afgenomen buiten de toetsweken om.

In het lesrooster dat een leerling bij aanvang van het schooljaar ontvangt, kunnen gedurende het schooljaar veranderingen optreden. Het is daarom niet verstandig om baantjes, trainingen en andersoortige afspraken vast te leggen tijdens het 1^e tot en met het 8^e lesuur. Een leerling dient gewoon in de geplande lessen aanwezig te zijn.

Profielkeuze

In de bovenbouw kiest een leerling een profiel. Een profiel bestaat uit drie delen: het gemeenschappelijk deel, het profieldeel en het vrije deel. Het gemeenschappelijk deel bevat enkele vakken die voor iedere leerling verplicht zijn. In het profieldeel kiest een leerling een combinatie van een aantal bij elkaar horende vakken; deze keuze hangt rechtstreeks samen met de kwaliteiten en/of de specifieke interesses van de leerling. Binnen het aanbod van vakken in het profieldeel moeten ook enkele keuzes gemaakt worden.

De vier profielen komen overeen met de globale sectoren waarin werk en opleiding in de huidige samenleving verdeeld zijn. De vier profielen zijn:

- Cultuur en Maatschappij (C&M)
- Economie en Maatschappij (E&M)
- Natuur en Gezondheid (N&G)
- Natuur en Techniek (N&T)

Vrijwel nooit levert de keuzecombinatie van een leerling problemen op binnen de organisatie van de school als geheel. Toch is het niet volledig uit te sluiten dat een gemaakte keuzecombinatie niet in te delen valt binnen de groepssamenstellingen. In dat geval zal er in onderling overleg naar een oplossing gezocht worden; het verplicht kiezen van een ander vak behoort daarbij tot de mogelijkheden.

Havo

Een leerling kiest in 3 havo een profiel met bijbehorende vakken; deze keuze wordt bij aanvang van het schooljaar in 4 havo als definitief beschouwd. Mocht een leerling onverhoopt toch nog een wijziging willen aanbrengen in zijn profiel en/of gekozen vakken, dan kan door zijn ouder(s) / verzorger(s) een verzoek tot wijziging ingediend worden bij de studieleiding havo.

Als zo'n verzoek tot wijziging ingediend wordt, dan zal een marge van twee weken gehanteerd worden om te onderzoeken of de wijziging mogelijk en/of gewenst is. Hierbij speelt de grootte van de klassen / clusters een belangrijke rol. Een verzoek tot wijziging wordt dus niet automatisch gehonoreerd. Overigens is een wijziging van het vakkenpakket na de eerste periode eigenlijk niet meer mogelijk; een leerling heeft dan te veel lesstof gemist.

Overzicht keuzemogelijkheden havo

Gemeenschappelijk deel			
Nederlands, Engels (regulier of Fast Lane), Maatschappijleer, CKV, LO			
Profieldeel			
Kies één van de vier profielen en kies daar de gewenste profielvakken bij.			
C&M	E&M	N&G	N&T
Geschiedenis Frans óf Duits Eén vak kiezen uit: Aardrijkskunde Economie Eén vak kiezen uit: Frans óf Duits Tekenen	Wiskunde A Geschiedenis Economie Eén vak kiezen uit: Aardrijkskunde Bedrijfseconomie Frans óf Duits	Wiskunde A óf B Scheikunde Biologie Eén vak kiezen uit: Natuurkunde Aardrijkskunde Onderzoek & Ontwerpen	Wiskunde B Natuurkunde Scheikunde Eén vak kiezen uit: Biologie Informatica Onderzoek & Ontwerpen
Vrije deel			
Kies bij je gekozen profielvakken ook nog één extra examenvak uit onderstaande lijst.			
C&M	E&M	N&G	N&T
Wiskunde A Aardrijkskunde Economie Frans Duits Tekenen Bewegen, Sport & Maatschappij (Eigen) Bedrijf & Praktijk	Biologie Aardrijkskunde Bedrijfseconomie Frans Duits Tekenen Informatica Bewegen, Sport & Maatschappij (Eigen) Bedrijf & Praktijk	Natuurkunde Aardrijkskunde Economie Bedrijfseconomie Geschiedenis Frans Duits Tekenen Onderzoek & Ontwerpen Informatica Bewegen, Sport & Maatschappij (Eigen) Bedrijf & Praktijk	Biologie Aardrijkskunde Economie Bedrijfseconomie Geschiedenis Frans Duits Tekenen Onderzoek & Ontwerpen Informatica Bewegen, Sport & Maatschappij (Eigen) Bedrijf & Praktijk

Let op: het vak (Eigen) Bedrijf en Praktijk kan alleen gekozen worden als extra vak.

Atheneum

Keuze voor een stroom in 4 atheneum

Op het atheneum van Thorbecke wordt de definitieve profielkeuze pas in 4 atheneum gedaan. In 3 atheneum kiest een leerling in eerste instantie voor een natuurstroom (N&G-profiel of N&T-profiel; zie hieronder) of een maatschappijstroom (C&M-profiel of E&M-profiel). Dit heeft tot gevolg dat een leerling in 4 atheneum een aantal vakken nog verplicht moet volgen (afhankelijk van de gekozen stroom, N of M).

Door de definitieve profielkeuze een jaar uit te stellen kan een leerling hopelijk tot een nóg betere afweging komen. Daarnaast draagt deze verplichte verbreding van het atheneum bij aan een betere voorbereiding op de maatschappij en het vervolgonderwijs.

Een leerling die in 4 atheneum de M-stroom volgt, kan later niet meer overstappen naar de N-stroom. Voor een leerling die in 4 atheneum de N-stroom volgt, is het wél mogelijk om later alsnog over te stappen naar de M-stroom. Daarom kiest een leerling in de N-stroom in 4 atheneum nog twee vakken uit de volgende vijf: aardrijkskunde, geschiedenis, tekenen, filosofie en Onderzoek & Ontwerpen.

In 4 atheneum wordt de keuze voor de N-stroom of M-stroom aan het begin van het schooljaar als definitief beschouwd. Mocht een leerling onverhoopt toch nog een wijziging willen aanbrengen in zijn stroom en/of gekozen vakken, dan kan door zijn ouder(s) / verzorger(s) een verzoek tot wijziging ingediend worden bij de studieleiding atheneum.

Als zo'n verzoek tot wijziging ingediend wordt, dan zal een marge van twee weken gehanteerd worden om te onderzoeken of de wijziging mogelijk en/of gewenst is. Hierbij speelt de grootte van de klassen / clusters een belangrijke rol. Een verzoek tot wijziging wordt dus niet automatisch gehonoreerd. Overigens is een wijziging van het vakkenpakket na de eerste periode eigenlijk niet meer mogelijk; een leerling heeft dan te veel lesstof gemist.

Bovenstaande regeling geldt ook voor de definitieve keuze van het profiel / de vakken in 5 atheneum. Als een leerling in 4 atheneum op basis van zijn bestaande pakket bevorderd is, is het in principe mogelijk om in 5 atheneum vanuit de N-stroom over te stappen naar de M-stroom; het kan daarbij noodzakelijk zijn om gemiste lesstof (en bijbehorende toetsen) in te halen.

Aanvullende opmerkingen

- De vakken bedrijfseconomie, Bewegen, Sport & Maatschappij, Onderzoek & Ontwerpen en informatica starten pas in 5 atheneum.
- In principe moet elke leerling eindexamen doen in Frans óf Duits (er zijn enkele uitzonderingen, zie de regelgeving op pagina 11). In 4 atheneum zijn in de M-stroom beide moderne vreemde talen nog verplicht.
- Op het atheneum bestaan drie verschillende soorten wiskunde (A, B en C), die slechts gedeeltelijk overlappen qua examenlesstof. Alleen in het C&M-profiel is het in 5 atheneum mogelijk om wiskunde C te volgen. In het E&M-profiel kan alleen wiskunde A gekozen worden. In het N&G-profiel kan wiskunde A en/of B gekozen worden. In het N&T-profiel kan alleen wiskunde B gekozen worden.

Overzicht keuzemogelijkheden atheneum

4 atheneum	
Maatschappijstroom C&M / E&M	Natuurstroom N&G / N&T
<p>Nederlands Engels Frans Duits CKV LO / BSM Maatschappijleer</p> <p>Wiskunde A Geschiedenis Aardrijkskunde Economie Tekenen Filosofie</p>	<p>Nederlands Engels Frans óf Duits CKV LO / BSM Maatschappijleer</p> <p>Wiskunde A óf B Natuurkunde Scheikunde Biologie Economie</p> <p>Twee vakken kiezen uit: Aardrijkskunde Geschiedenis Tekenen Filosofie Onderzoek & Ontwerpen</p>

5 atheneum & 6 atheneum

Gemeenschappelijk deel

Nederlands, Engels, Frans óf Duits, CKV, LO

Profieldeel

Kies één van de vier profielen en kies daar de gewenste profielvakken bij.

C&M	E&M	N&G	N&T
Wiskunde A óf C Geschiedenis Eén vak kiezen uit: Aardrijkskunde Economie Eén vak kiezen uit: Frans Duits Tekenen Filosofie	Wiskunde A Geschiedenis Economie Eén vak kiezen uit: Aardrijkskunde Bedrijfseconomie Frans Duits	Wiskunde A óf B Scheikunde Biologie Eén vak kiezen uit: Natuurkunde Aardrijkskunde Onderzoek & Ontwerpen	Wiskunde B Natuurkunde Scheikunde Eén vak kiezen uit: Biologie Onderzoek & Ontwerpen Informatica

Vrije deel

Kies bij je gekozen profielvakken ook nog één extra examenvak uit onderstaande lijst.

C&M	E&M	N&G	N&T
Aardrijkskunde Economie Bedrijfseconomie Frans Duits Tekenen Filosofie Bewegen, Sport & Maatschappij	Aardrijkskunde Bedrijfseconomie Frans Duits Tekenen Filosofie Informatica Bewegen, Sport & Maatschappij	Natuurkunde Geschiedenis Aardrijkskunde Economie Bedrijfseconomie Tekenen Filosofie Onderzoek & Ontwerpen Informatica Bewegen, Sport & Maatschappij	Biologie Geschiedenis Aardrijkskunde Economie Bedrijfseconomie Tekenen Filosofie Onderzoek & Ontwerpen Informatica Bewegen, Sport & Maatschappij

Let op: er kan maximaal 1 vak gekozen worden dat met een schoolexamen wordt afgesloten (in dat vak wordt dus geen centraal eindexamen gedaan).

Vrijstelling voor de tweede moderne vreemde taal

Het is op het atheneum in bepaalde gevallen mogelijk om vrijstelling te krijgen voor het volgen van de tweede moderne vreemde taal (Fa of Du). Het gaat hierbij om:

- een leerling met een stoornis die specifiek betrekking heeft op taal;
- een leerling met een zintuiglijke stoornis die effect heeft op taal;
- een leerling met een moedertaal anders dan de Nederlandse of Friese;
- een leerling in het profiel N&G en/of het profiel N&T, waarvan verwacht wordt dat het volgen van onderwijs in een tweede moderne vreemde taal ertoe zal leiden dat de opleiding niet succesvol voltooid kan worden.

Op Thorbecke wordt het belang van het volgen van een tweede moderne vreemde taal (naast Engels) voor atheneumleerlingen onderschreven. De wettelijke regeling wordt daarom in principe volwaardig gehanteerd. Door de uitgestelde profielkeuze zal in uitzonderlijke gevallen aan het eind van 4 atheneum een vrijstelling verleend kunnen worden. In dergelijke gevallen spelen zowel de capaciteiten als de inzet een belangrijke rol. Als uiteindelijk een vrijstelling wordt toegekend, zal een leerling een ander vak moeten volgen.

Als een leerling nieuw instroomt in 5 atheneum of 6 atheneum (bijvoorbeeld vanuit 5 havo of vanuit een school elders), kan het zo zijn dat die leerling de tweede moderne vreemde taal in één of meer voorgaande schooljaren niet heeft gevolgd. In dat geval kan die leerling rekenen op een vrijstelling voor de tweede moderne vreemde taal, mits hij voldoet aan één of meer van bovengenoemde voorwaarden. De studieleider communiceert hierover indien nodig met de orthopedagoog. Van deze regeling kan geen gebruik gemaakt worden bij een keuze voor een M-profiel.

Een leerling met een andere moedertaal dan de Nederlandse of Friese komt pas voor een vrijstelling in aanmerking als hij bij de start van het vijfde leerjaar minder dan vier jaar middelbaar onderwijs in Nederland gevolgd heeft. Vervolgens geldt ook voor deze leerling dat hij pas een vrijstelling kan krijgen als het behalen van een diploma door het volgen van de tweede moderne vreemde taal in gevaar komt.

Studielast

De studielast is de hoeveelheid tijd die de gemiddelde leerling nodig heeft om zich een bepaalde hoeveelheid lesstof eigen te maken. Daarbij gaat het niet alleen om het volgen van de lessen op school (*contacturen*), maar ook om het voor- en nawerk thuis (zoals het maken van huiswerk en het voorbereiden van toetsen). De studielast is gebaseerd op het uitgangspunt dat een leerling gedurende 40 weken per jaar 40 uur per week aan zijn opleiding besteedt. Dat komt neer op een studielast van 1600 uur per schooljaar. De totale studielast voor de havo-bovenbouw is dus 3200 uur; voor de bovenbouw van het atheneum bedraagt deze totale studielast 4800 uur.

De totale studielast voor een vak is wettelijk vastgesteld. Deze studielast vormt de basis voor de berekening van het totale aantal contacturen (lessen) waar een leerling bij een vak recht op heeft. Dit totale aantal contacturen wordt verdeeld over de twee of drie leerjaren in de bovenbouw; daarbij wordt er op Thorbecke naar gestreefd om de totale belasting zo gelijkmatig mogelijk te verdelen over de schooljaren. Door de keuzemogelijkheden die een leerling heeft zal de totale studielast per schooljaar niet altijd even groot zijn voor elke leerling. Hieronder wordt weergegeven hoe de totale studielast per afdeling verdeeld wordt.

Havo

Gemeenschappelijk deel	1120 uur
Profieldeel	1360 tot 1480 uur
Profielwerkstuk	80 uur
Vrije deel, extra examenvak	minimaal 320 uur

Het restant van de uren (behorend tot het vrije deel) is voor een deel al door school ingevuld door middel van een loopbaanoriëntatie-traject.

Atheneum

Gemeenschappelijk deel	1920 uur
Profieldeel	1880 tot 2000 uur
Profielwerkstuk	80 uur
Vrije deel, extra examenvak	minimaal 440 uur

Het restant van de uren (behorend tot het vrije deel) is voor een deel al door school ingevuld door middel van een loopbaanoriëntatie-traject alsmede een aantal nog verplichte vakken in 4 atheneum (uitgestelde profielkeuze).

Toetsing en Examen

In dit hoofdstuk wordt beknopt beschreven hoe de toetsing in de bovenbouw van Thorbecke geregeld is. Een meer uitgebreide en officiële tekst is te vinden in het [examenreglement](#), dat te vinden is op de website van Thorbecke. Alles wat te maken heeft met toetsing en examens valt onder de *examencommissie* van Thorbecke. Per 1 augustus 2021 dient elke school zo'n examencommissie te hebben. Aan het hoofd van deze commissie staat de *examensecretaris*.

Schoolexamen (SE) en Centraal Eindexamen (CE)

In de bovenbouw is sprake van een verlengde examenperiode: in het havo duurt dit twee jaar en in het atheneum duurt dit drie jaar. In deze examenperiode wordt een leerling op allerlei manieren getoetst. Alle toetsen die in de examenklas afgenomen worden, tellen mee voor het schoolexamen (SE). Toetsen die in de voorexamenklas afgenomen worden, tellen in elk geval mee voor de bevordering naar de examenklas en soms ook voor datzelfde schoolexamen.

Het uiteindelijke schoolexamenresultaat telt even zwaar mee als het resultaat dat een leerling behaalt voor het Centraal Eindexamen (CE), dat in de maand mei van het examenjaar wordt afgenomen. Overigens zijn er ook enkele vakken (O&O, If en BSM) waarvoor geen Centraal Eindexamen bestaat; bij deze examenvakken wordt het eindcijfer volledig bepaald door het schoolexamen.

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

Voor elke jaarlaag is een [Programma voor Toetsing en Afsluiting](#) (PTA) vastgesteld. In het PTA wordt voor elk vak weergegeven welke toetsen er tijdens een schooljaar afgenomen worden. Daarbij worden de volgende zaken vermeld: de toetsvorm (zie verderop), de toetsduur, een precieze omschrijving van de lesstof en of de toets wel of niet herkansbaar is. Tenslotte wordt de weging van elke toets vermeld: hoe zwaar telt een toets mee voor het overgangscijfer en/of het schoolexamen?

Het PTA is net als het examenreglement een document met juridische status. Het overzicht geeft de rechten en plichten van een leerling met betrekking tot toetsing weer. Bij aanvang van het schooljaar zal de mentor het PTA goed met de leerlingen doornemen.

Toetsvormen

In het schoolexamen worden vier verschillende toetsvormen onderscheiden.

- Toets (T): een schriftelijke overhoring met gesloten en/of open vragen.
- Mondeling (M): een (groeps)presentatie, een individueel gesprek of een dialoog waarbij argumentatie en taalvaardigheid een belangrijke rol spelen.
- Praktische opdracht (PO): een onderzoek waarin algemene en vakspecifieke vaardigheden aan bod komen. Een leerling verwerft en verwerkt informatie uit de literatuur en vult dit aan door middel van een enquête, een interview of het doen van metingen. Het onderzoek kan op verschillende manieren (presentatie, verslag, poster, enzovoort) afgerond worden.
- Handelingsdeel (HD): een stuk lesstof dat door een leerling aantoonbaar gedaan moet zijn, voordat deelgenomen kan worden aan een toets. Een handelingsdeel wordt niet met een cijfer beoordeeld (maar meestal met o/v/g).

Profielwerkstuk (PWS)

Het profielwerkstuk is een grote onderzoeksopdracht die gekoppeld is aan één van de gekozen examenvakken. Er wordt zowel in het voorexamenjaar als in het examenjaar aan het profielwerkstuk gewerkt. Het profielwerkstuk kan individueel of in een tweetal/drietal gemaakt worden. Er dient 80 uur per leerling aan besteed te worden. Het profielwerkstuk is een onderdeel van het combinatiecijfer (zie verderop).

Examendossier

Voor elke leerling wordt een examendossier aangelegd. Het examendossier bevat in elk geval een overzicht van alle behaalde resultaten; daarvoor wordt op Thorbecke het programma Magister gebruikt. Daarnaast is het de bedoeling dat een leerling al zijn gemaakte werk thuis overzichtelijk in een map bewaart. Op deze wijze kan een leerling het best terugkijken naar zijn eigen leerproces; bovendien is dit werk het bewijsstuk voor een bepaald behaald cijfer. Het gemaakte werk wordt aan de leerling meegegeven nadat de leerling akkoord is gegaan met de beoordeling; de opgaven blijven in het bezit van de docent. Ook beoordeelde praktische opdrachten en/of handelingsdelen worden niet aan de leerling terug gegeven; het werk wordt door de docent bewaard.

Herkansen en inhalen

In het examenreglement staat de herkansingsregeling voor de bovenbouw van het havo en atheneum uitgebreid beschreven.

Combinatiecijfer

Op Thorbecke bestaat het combinatiecijfer uit het gemiddelde van de eindcijfers voor maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk. De cijfers voor de drie afzonderlijke vakken worden eerst afgerond op één decimaal en vervolgens op een geheel cijfer. Het gemiddelde van die drie gehele cijfers wordt vervolgens weer afgerond op een geheel eindcijfer (het combinatiecijfer). Dit eindcijfer telt als examenvak mee in de slaag/zak-regeling. Het combinatiecijfer wordt berekend in het eindexamenjaar. Let op: om te kunnen slagen mag voor geen van de afzonderlijke onderdelen (MI, CKV, PWS) een eindcijfer lager dan 4 behaald worden!

Slaag/zak-regeling

Hieronder wordt de slaag/zak-regeling beknopt beschreven. De precieze regelgeving is te vinden in het examenreglement of op www.examenblad.nl.

Een leerling is geslaagd als allereerst aan onderstaande voorwaarden is voldaan:

- een rekentoets is afgelegd als een C&M-profiel zonder wiskunde gekozen is;
- voor het vak LO is minimaal een voldoende behaald;
- voor maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk is minimaal een 4 behaald;
- het gemiddelde van de behaalde cijfers op het CE is minimaal 5,5;
- voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde (A,B,C) is maximaal één 5 als eindcijfer behaald.

Als aan bovenstaande voorwaarden voldaan is, behaalt een leerling het diploma als ook aan één van onderstaande eisen voldaan wordt:

- alle eindcijfers zijn 6 of hoger;
- er is één eindcijfer 5 en alle overige eindcijfers zijn 6 of hoger;
- er is één eindcijfer 4, de overige eindcijfers zijn 6 of hoger en het gemiddelde van alle eindcijfers is minimaal 6;
- er zijn twee eindcijfers 5, de overige eindcijfers zijn 6 of hoger en het gemiddelde van alle eindcijfers is minimaal 6;
- er is één eindcijfer 4 en één eindcijfer 5, de overige eindcijfers zijn 6 of hoger en het gemiddelde van alle eindcijfers is minimaal 6.

Overgangsnormen

Aan het eind van het schooljaar is een leerling bevorderd als hij aan de gestelde eisen voldoet (zie hieronder). Als dat niet het geval is, beslist de overgangsvergadering of een leerling doubleert of afstroomt. Een uitzondering hierop vormen de jaarlagen 4 havo en 5 atheneum: in beide jaarlagen heeft een leerling altijd het recht om één keer te doubleren (de overgangsvergadering kan wel een doorstroomadvies uitbrengen). Ook in het geval van opstroom beslist de overgangsvergadering.

Elke lesgevende docent is in de overgangsvergadering aanwezig en heeft stemrecht; de meerderheid van stemmen is bepalend. Als de stemmen staken, zal de voorzitter van de vergadering (de studieleider van de afdeling) een beslissing nemen. Er kan alleen in uitzonderlijke gevallen van onderstaande overgangsregeling afgeweken worden. De studieleider kan daarvoor een verzoek indienen bij de examencommissie. In het uiterste geval beslist de directeur. Het overgangscijfer wordt bepaald door het jaargemiddelde eerst op één decimaal af te kappen, waarna afgerond wordt op een geheel cijfer (5,49 wordt 5,4 wordt 5).

Van 4 atheneum naar 5 atheneum

Voor de overgang geldt dat alle becijferde vakken meetellen. Een leerling mag voor de (kern)vakken Nederlands, Engels en wiskunde maximaal 2x5 óf 1x4 hebben. De vakken LOB en LO moeten met voldoende of goed afgesloten zijn. Als aan deze eisen voldaan wordt, geldt onderstaande tabel.

Combinatie onvoldoende cijfers	Resultaat + = bevorderd B = bespreekgeval - = afgewezen	Voorwaarde
5	+	
4	+	
55	+	
45	+	
555	+	Gemiddeld minimaal 6,0
555	B	Indien gemiddeld minder dan 6,0
44	+	Gemiddeld minimaal 6,0
44	B	Indien gemiddeld minder dan 6,0
455	+	Gemiddeld minimaal 6,0
455	B	Indien gemiddeld minder dan 6,0
Overige	-	

Van 4 havo naar 5 havo en van 5 atheneum naar 6 atheneum

Voor de overgang geldt dat alle becijferde vakken meetellen. Een leerling mag voor de (kern)vakken Nederlands, Engels en wiskunde maximaal 2x5 óf 1x4 hebben. Een leerling in 4 havo met een C&M-profiel zonder wiskunde mag voor Nederlands en Engels maximaal 1x5 óf 1x4 hebben. De vakken LOB en LO moeten met voldoende of goed afgesloten zijn. Als aan deze eisen voldaan wordt, geldt onderstaande tabel.

Combinatie onvoldoende cijfers	Resultaat + = bevorderd B = bespreekgeval - = afgewezen	Voorwaarde
5	+	
4	+	
55	+	
45	+	Gemiddeld minimaal 6,0
45	B	Indien gemiddeld minder dan 6,0
555	B	Maximaal één kernvak mag 5 zijn
44	B	Gemiddeld minimaal 6,0
Overige	-	

Doorstromen van 5 havo naar 5 atheneum

Een leerling kan na voltooiing van zijn havo-opleiding doorstromen naar 5 atheneum. Daarbij dient die leerling in elk geval een extra vak te kiezen. Bovendien is het op het atheneum verplicht om wiskunde (A, B of C) in het vakkenpakket op te nemen. Voor een havo-leerling met een C&M-profiel is het daarom aan te raden om al op de havo wiskunde A te kiezen. Ook is het op het atheneum verplicht om een tweede moderne vreemde taal in het vakkenpakket op te nemen. Het is in bepaalde gevallen echter mogelijk om vrijstelling te krijgen voor het volgen van die tweede moderne vreemde taal (zie pagina 11). Een leerling die doorstroomt van 5 havo naar 5 atheneum krijgt vrijstelling voor de vakken maatschappijleer en CKV.

Leerlingbegeleiding

Een leerling dient in de bovenbouw steeds meer zelfstandig zijn weg te zoeken in de leerstof. Dit heeft hij in de onderbouw natuurlijk ook al moeten doen, maar minder intensief dan wat van hem in de bovenbouw verwacht wordt. Op Thorbecke wordt een leerling daarin op verschillende manieren zo goed mogelijk begeleid.

Mentor

De mentor is het eerste aanspreekpunt voor een leerling en speelt een grote rol in de begeleiding van het leerproces. De mentor helpt een leerling op drie onderdelen.

1. Een leerling begeleiden bij de studievaardigheden die nodig zijn om zelfstandig te kunnen leren. Hiervoor worden mentorlessen ingeroosterd, waarin gewerkt wordt aan het maken van goede planning.
2. Een leerling begeleiden op het terrein van volwassen worden. Denk hierbij aan de rol van een leerling in een groep, het vormen van een gefundeerde mening, het bespreken van de actualiteit, maatschappelijke betrokkenheid, enzovoort.
3. Een leerling begeleiden bij de verschillende keuzes in aanloop naar het diploma.

Samen met de decaan geeft de mentor invulling aan het vak *loopbaanoriëntatie*. In aansluiting op de voorlichting in de derde klas wordt tijdens de mentorlessen volop aandacht besteed aan het onderzoeken van vervolgopleidingen en/of beroepen, het maken van keuzes en het voorbereiden van open dagen.

De mentor ziet een leerling niet alleen tijdens de mentorlessen; hij voert ook individuele gesprekken met de leerling. Het initiatief voor zo'n gesprek kan zowel bij de mentor als bij de leerling liggen. Ook ouder(s) / verzorger(s) kunnen contact opnemen met de mentor (en/of omgekeerd).

Bij aanvang van het schooljaar organiseert de mentor een kennismakingsavond met de ouder(s) / verzorger(s) van de mentorgroep. Daarnaast is er één of twee keer per jaar een individuele mentorcontactavond. Daar worden de cijfers en de voortgang van een leerling besproken. Ook zijn er nog gewone oudercontactavonden waarop ouder(s) / verzorger(s) kunnen spreken met andere docenten. Voor alle contactmomenten geldt dat het gewenst is dat een leerling zelf ook fysiek aanwezig is: op Thorbecke wordt ernaar gestreefd om in gesprek te zijn mét een leerling, niet óver een leerling.

Decanen

Niet alleen de mentor helpt een leerling bij het kiezen van de juiste vervolgopleiding, ook heeft elk van beide opleidingen een decaan die hierin specialistische hulp kan bieden. Een leerling kan bij hen terecht met allerlei vragen op het gebied van studien en beroepskeuze. Uiteraard zijn ook hun ouder(s) / verzorger(s) van harte welkom. De decanen bevinden zich op de kamers van de studieleiders op de 1^e verdieping van het A-gebouw. Meer informatie over de decanen staat onder [deze link](#).

Pauline Tuk
(havo)

Diana Bovet
(atheneum)

Studieleiders

De kamers van de studieleiders zijn gevestigd op de 1^e verdieping van het A-gebouw. De studieleiders kennen vrijwel alle leerlingen binnen de afdeling en zijn bijna altijd bereikbaar. Ze zijn verantwoordelijk voor alle organisatorische zaken in de afdeling en coördineren de begeleiding. Ook kan een leerling bij een studieleider terecht met eventuele problemen, vragen of verhalen.

Als een mentor signaleert dat een leerling problemen heeft of moeite ervaart met sociale vaardigheden, dan legt hij contact met één van de studieleiders. Zij kunnen eventuele sociaal-emotionele problemen op specialistische wijze aanpakken. Ook zijn alle studieleiders lid van het preventieteam waar meer externe specialistische hulp kan worden geboden. Zowel een leerling als zijn ouder(s) / verzorger(s) kan een afspraak maken met één van de studieleiders.

Naast de zorg die de vakdocent al aan de leerlingen besteedt hopen we met deze aanpak zoveel mogelijk leerlingen succesvol door de Tweede Fase te helpen op hun pad naar zelfstandigheid. Meer informatie over de verschillende vormen van zorg en begeleiding die Thorbecke aanbiedt, staat onder [deze link](#).

Thorbecks
Scholengemeenschap
locatie mavo – havo – atheneum

002

Samen investeren
in **méér** dan leren

Dokter Van Heesweg 1 • 8025 AB ZWOLLE • (038) 456 45 60 • info-tsgmha@002.nl

www.thorbecke-zwolle.nl